

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije, ECTS 6
utorkom i srijedom od 10:15, P15
amdg.ffrz.hr → nastava → FTI

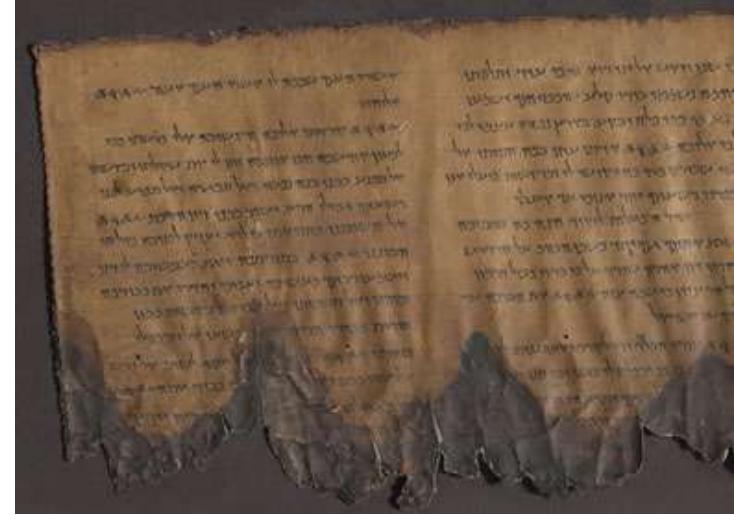
Psalm 23

Psalmi u Bibliji

- Pet knjiga (Ps 3–41.42–72.73–89.90–106. 107–145)
  - Blagoslovne formule
- + “korice” (Ps 1s; 146-150)
  - LXX i Vulgata:
  - Spaja: Ps 9+10, Ps 114+ 115
  - Razdvaja: Ps 116 i Ps 147 u 2 dijela
    - = broj u zagradama
- Westermann: hvale i prošnje
  - Hvalospjev (himan), zahvalnica ⇔ tužaljke

Svitak psalama,
Kumran (11Q5)

Paralelizam

- Ps 91,1
- 1a Ti što prebivaš pod zaštitom Višnjega,
- 1b što počivaš u sjeni Svemogućega

Psalam 23

* opis (izvještaj)
i upravni govor (molitva)

- * Slike zla
- * Slike spasenja

Ps 23

Jahve je pastir moj:
ni u čem ja ne oskudijevam;
2 na poljanama zelenim
on mi daje odmora.
Na vrutke me tihane vodi
3 i krijepi dušu moju.
Stazama pravim on me upravlja
radi imena svojega.
4 Pa da mi je i dolinom smrti proći,
zla se ne bojim, jer si ti sa mnom.
Tvoj štap i palica tvoja
utjeha su meni.

5 Trpezu preda mnom prostireš
na oči dušmanima mojim.
Uljem mi glavu mažeš,
čaša se moja prelijeva.
6 Dobrota i milost pratit će mene
sve dane života mogu.
U Jahvinu ču domu prebivati
kroz dane mnoge.

opis

+ molitva

Ps 23 – hebrejski

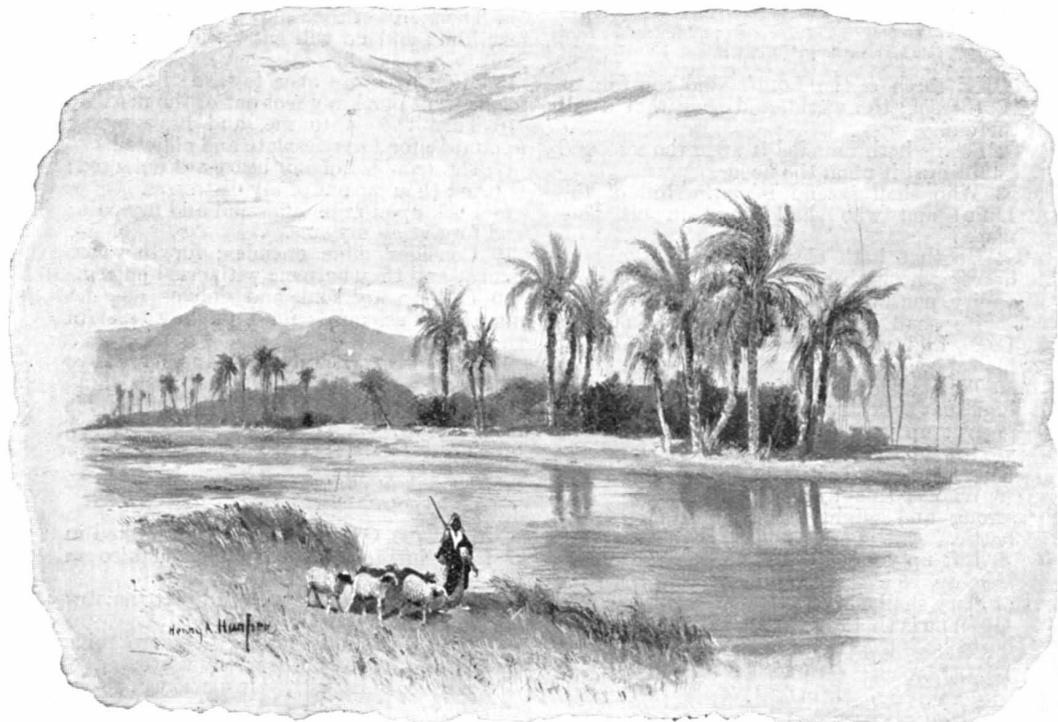

מִזְמֹר לְדָוִד יְהוָה רָצַי לֹא אֲחִסֵּר:
בְּגַתְוֹת דָּשָׁא יְרִיבִיאָנִי עַל־מֵי מִגְּחֹות יְנָהָלָנִי:
נֶפֶשִׁי יִשְׂוַב בַּגְּחַנִּי בְּמַעֲגָלִי־צָדָק לְמַעַן שְׁמוֹ:
אֲםִם כִּי־אָלֵד בְּגַיָּא צְלָמֹות לְאָדָאָרָא רָע כִּי־אַתָּה עָמָדִי שְׁבָטָךְ
וְמִשְׁעָגָתְךָ הַמָּה יְנַחֲמָנִי:
תַּעֲרֹך לִפְנֵינוּ נְשָׁלָתָנוּ גָּד צְרָחָי דָּשָׁגָת בְּשָׁמָנוּ רְאָשָׁי כּוֹסִי
רוֹנִיה:
אָהוּ טֹוב וְחֶסֶד יְרִדְפּוּנִי כָּל־יָמִי חַיִּי וְשַׁבְּתִי בְּבֵית־יְהוָה
לְאָרֶך יָמִים:

Slike zla

- Oskudica
- Dolina smrti
– tmina i smrt
- strah

" Beside the still waters. —*Psalm xxiii. 2.*

Oskudica – חסר (Ps 23,1)

- „Ni u čem ja ne oskudijevam“ v1
- Izl 16,18: ...niti je *nedostajalo* onome koji bijaše nakupio manje: svatko je nakupio koliko mu je trebalo za jelo.
- 1 Kr 17,14.16: Brašno se iz čupa nije potrošilo i u vrču nije *nestalo* ulja, po riječi koju je Jahve rekao preko svoga sluge Ilike.

Dolina *smrti* צָלְמוֹת Ps 23,4

- Lk 1,78.79: darom premilosrdnog srca Boga našega po kojem će nas pohoditi Mlado sunce s visine da obasja one što sjede u tmini i ***sjeni smrtnoj***, da upravi noge naše na put mira.
- Iz 9,1: Narod koji je u tmini hodio svjetlost vidje veliku; one što ***mrklu*** zemlju obitavahu svjetlost jarka obasja (usp. Mt 4,16: ***mrkli kraj smrti***).
- Job 10,20–22: Pusti me da se još malo veselim prije nego ču na put bez povratka, u zemlju tame, zemlju ***sjene smrtne***, u zemlju ***tmine guste*** i meteža...

Strah – לא אירא v4

- Post 3,10: (Adam) odgovori: „Čuo sam tvoj korak po vrtu; *pobojah* se jer sam go...“
- Izl 3,6: Mojsije zakloni lice:
bojao se u Boga gledati.
- Izl 14,10: Kako se faraon približavao, Izraelci pogledaju i opaze da su Egipćani za njima u potjeri, pa ih obuzme velik *strah*.

Svjedočenje

- Govor u 1. sg
- Iskustvo osobe koja govori
  - Gdje se nalazi u ps 23?
  - Ps 23,1-3.6
  - U hebrejskom nastavak “-i”, glagol s početnim נ
- **חסֵד** [hesed] (v6) – milost: povezanost, solidarnost, privrženost (usp. Izl 34,6s)
- = **אתה עמדי** 'attâ immádi (ti si sa mnom v4)
- Svi dani života mogu = vječnost
- Dom Gospodnji – nadilazi Davidovo vrijeme

Slike spasenja

- Zelene poljane, tihani vrutci, prave staze
- Štap i palica
- Prostrt stol
  - = Pastir
  - Kralj:
- Žezlo
- Stol
- Ulje
- Prepuna čaša

Tvoj štap i palica tvoja

- **מִשְׁנֶת + נַשְׁבָּט** – Ps 23,4
- Post 49,10: Od Jude *žežlo* se kraljevsko, ni palica vladalačka od nogu njegovih udaljiti neće dok ne dođe onaj kome pripada – kome će se narodi pokoriti.
- 2 Kr 4,29: (Elizej) tada reče Gehaziju: „Opaši se, uzmi u ruku moj *štap* pa idi!... Moj *štap* položi na dječaka.“
- Zah 8,4: Ovako govori Jahve nad Vojskama: „Starci i starice opet će posjedati po trgovima jeruzalemskim, svatko sa *štapom* u ruci zbog starosti prevelike.“
- Izl 4,2; 14,16: *נַפְלָה*
- Usp. Tješite, tješite (Iz 40,1); LXX *παρακαλῶ*

Stol – שְׁלֹחַן Ps 23,5

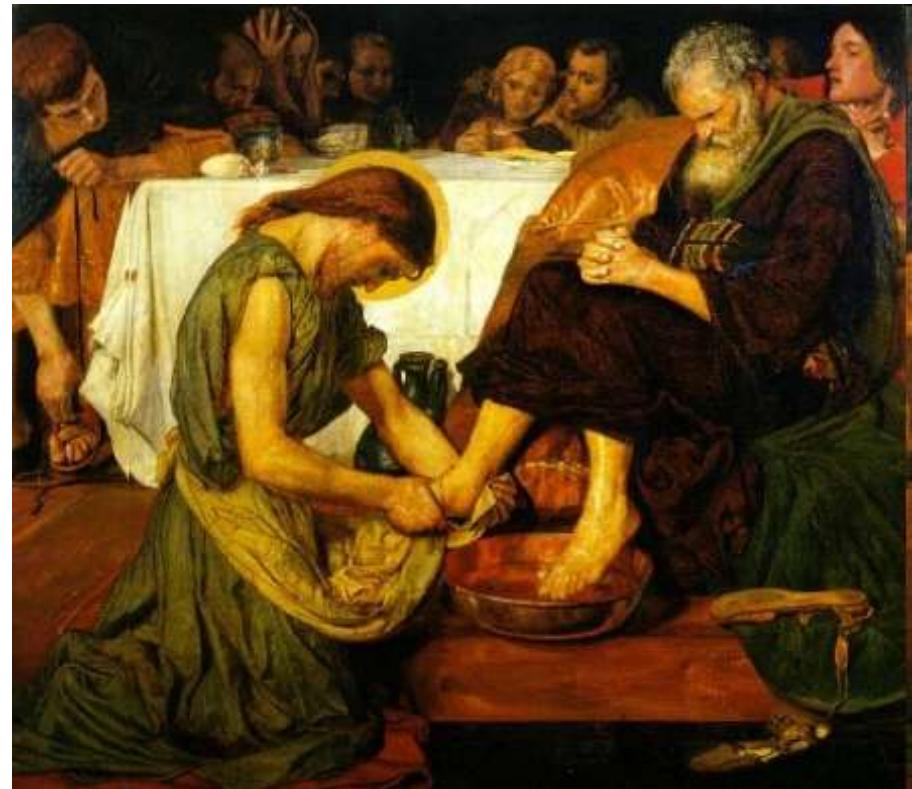

- 2 Kr 4,10: Načinimo (Elizeju) sobicu na krovu, stavimo mu ondje postelju, **stol**, stolicu i svjetiljku: kad dođe k nama, povući će se onamo.
- 2 Sam 9,7: A David mu reče: „Ne boj se jer ti želim iskazati milost zbog tvoga oca Jonatana. Vratit ću ti sva polja tvoga djeda Šaula, a ti ćeš svagda jesti kruh za mojim **stolom**.“
- Br 4,7: Po **stolu** prinošenja neka prostru ljubičasto platno... Kruh neprekidnog prinošenja neka također bude na njemu.

Gospodnji stol

- Lk 12,37: Blago onim slugama koje gospodar, kada dođe, nađe budne! Zaista, kažem vam, pripasat će se, posaditi ih za **stol** pa će pristupiti i posluživati ih.

Pashalne pjesme

Ps 113s

Kompozicija teksta i uvod

- Halelu 3x 113,1 > v9 > “drhti” 114,7
- Sa 114 kod Pashe
- Imperativ za razliku od 112; 115,1
molitva
- v1-3 Gospodinovo ime
- Hvalite v1 koga, tko
  - Božji sluge!
- Svagda (v2), svugdje (v3)

Bog na nebu i na zemlji

- Ps 113,4-6 univerzalna, kozmička Božja veličina
- Iznad nebesa (v4)
- Prijestolje (v5)
- Ali prisutan
  - Za sve narode (v4)
  - Dubok pogled gore i dolje (v6)

Povijest Božjega naroda

- Ps 113,7-9 Božja djela:
  - Diže siromaha (v7)
  - Nerotkinji daje da bude majka (v9)
- Povijest “njegova naroda” (v8)
- Ps 114 formalni nastavak
  - Čije svetište v2 usp. 113,5

...i završni poziv

- **Doba izlaska 114,1**
- **Ps 114,1-4 povijest**
  - Juda i Izrael (v2)
  - Crveno more i Jordan (v3)
- **Ps 114,5-8 izravno obraćanje**
  - Moru i Jordanu (5s)
  - Cijeloj zemlji (7)
    - Zbog vode u pustinji (v8)
- **Dom Jakovljev (114,1 usp. 113,8)**
- **Bog Jakovljev (v7)**